

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Mój region w Europie

dr Aranka Ignasiak-Szulc

EKSPERT ORSG

ZAŁOŻENIA I WYMOGI OPRACOWANIA STRATEGII DLA OBSZARU ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO POWIATU LIPNOWSKIEGO

LIPNO, 30.03.2015 r.

POZIOMY REALIZACJI POLITYKI ROZWOJU TERYTORIALNEGO

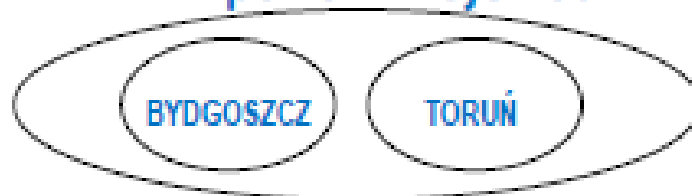
Podejście terytorialne oznacza odejście od postrzegania obszarów przez pryzmat granic administracyjnych na rzecz definiowania ich na podstawie potencjałów i barier rozwoju.

Realizacja nastąpi przez określenie obszarów funkcjonalno-przestrzennych związanych z procesami gospodarczymi i społecznymi w celu optymalnego wykorzystania endogenicznych czynników rozwoju oraz wykreowania nowych form współpracy pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego.

4 POZIOMY REALIZACJI

- 1) Poziom wojewódzki – obejmuje miasta Bydgoszcz i Toruń oraz ich obszar funkcjonalny;
- 2) Poziom regionalny i subregionalny – obejmuje miasta Włocławek, Grudziądz i Inowrocław wraz z ich obszarami funkcjonalnymi;
- 3) Poziom ponadlokalny (powiatowy) – obejmuje miasta powiatowe i ich obszary funkcjonalne. Poziom ten określany jest jako „Obszar Rozwoju Społeczno-Gospodarczego”.
- 4) Poziom lokalny – na którym funkcjonują LGD w ramach idei rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (RLKS). Poziom ten określany jest jako „Obszar Lokalnej Aktywności”.

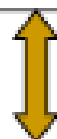
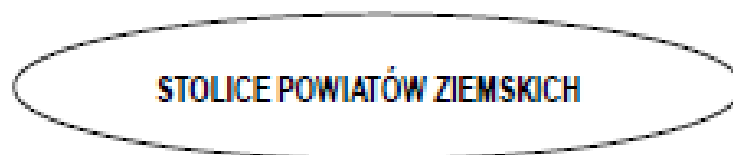
ZIT – poziom wojewódzki

ZIT – poziom regionalny i subregionalny

Obszar Powiatu -poziom ponadlokalny (Obszar Rozwoju Społeczno-Gospodarczego)

Poziom Lokalny (LGD/RLKS) Obszar Lokalnej Aktywności

REALIZACJA ZADAŃ

- Na każdym poziomie realizowane będą zadania odpowiadające jego specyfice.
- Zadania będą realizowane głównie przy wsparciu środków Kujawsko-Pomorskiego Regionalnego Programu Operacyjnego 2014-2020, a w przypadku poziomu lokalnego (zakresu działania LGD) będą to także środki Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

OBSZAR ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO (ORSG)

- Trzeci poziom polityki terytorialnej wdrażany będzie w ramach obszarów funkcjonalno-przestrzennych, jakimi są powiaty z charakterystycznymi dla nich procesami gospodarczymi, społecznymi i przyrodniczymi.
- Zasięg terytorialny - w dniu 2 lipca 2014 uchwałą nr 27/952/14 r. Zarząd Województwa wyznaczył zasięg terytorialny ORSG, a następnie nastąpiło podpisanie 17 porozumień w regionie, w tym dla ORSG Powiatu Lipnowskiego.

ORSG POWIATU LIPNOWSKIEGO

Podstawą współpracy samorządów w ramach Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Lipnowskiego jest porozumienie podpisane przez Starostę Lipnowskiego oraz Burmistrzów i Wójtów następujących jednostek samorządowych:

- Gmina Miejska Lipno
- Gmina Bobrowniki
- Gmina Chrostkowo
- Gmina Dobrzyń nad Wisłą
- Gmina Kikół
- Gmina Lipno
- Gmina Skępe
- Gmina Tłuchowo
- Gmina Wielgie

Potencjały endogeniczne i mocne strony powiatu

- Zbiornik Włocławski - potencjalna marka rozwoju powiatu i całego województwa
- predyspozycje do rozwoju turystyki pobytowej i kwalifikowanej w oparciu o wysokie walory przyrodniczo-krajobrazowe i kulturowe (jeziora, Zbiornik Włocławski, Zielone Płuca Polski, drumliny zbójeńskie, sanktuarium Matki Boskiej Skępskiej)
- centralne położenie Lipna, ułatwiające obsługę ludności całego powiatu
- predyspozycje do produkcji żywności wysokiej jakości (rynkı zbytu dużych miast: Włocławek, Płock)
- wyspecjalizowana produkcja sadowniczo-ogrodnicza
- baza szkolnictwa zawodowego (Zespół Szkół w Skępem)

Problemy i bariery rozwoju

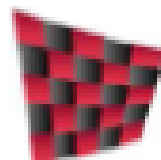
- peryferyjne położenie powiatu w województwie – bliskość ośrodka regionalnego województwa mazowieckiego - miasta Płock
- jako jedyny powiat z województwa wskazany w KPZK jako obszar o niskim poziomie rozwoju i słabej dostępności do usług
- słaba dostępność w relacjach wewnętrznych (niska gęstość sieci drogowej)
- trwale niekorzystne wskaźniki społeczno – gospodarcze (mierzone poziomem bezrobocia, poziomem przedsiębiorczości i ubóstwa)
- niski stan rozwoju przemysłu (bardzo mała produkcja sprzedana)
- Niski stan rozwoju infrastruktury technicznej (sieci wodociągowej i kanalizacyjnej)

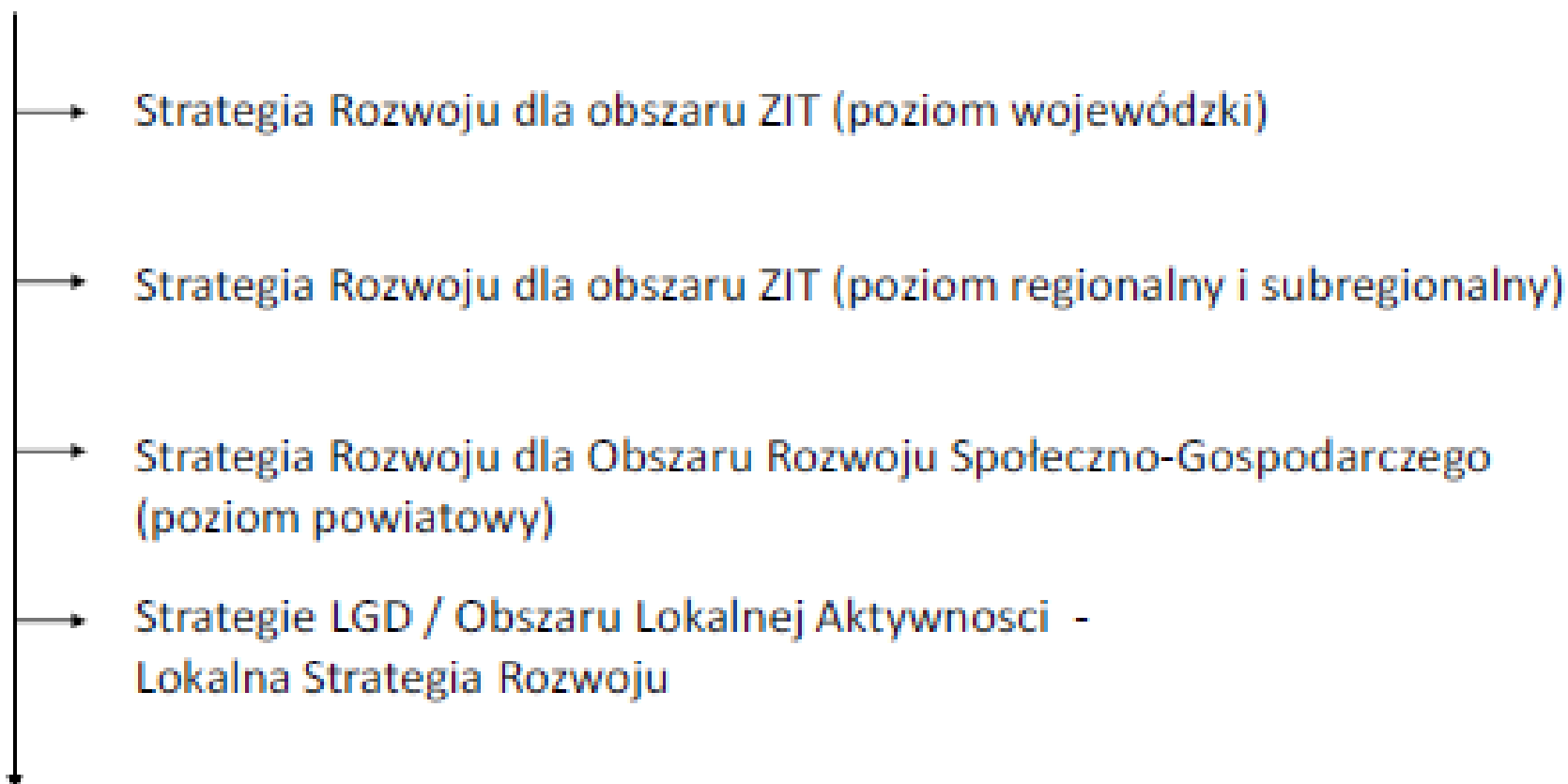
PLANOWANIE STRATEGICZNE

- **Polityka terytorialna na poszczególnych poziomach zarządzania będzie realizowana w oparciu o proces programowania, którego podstawą będą *Strategie rozwoju określające uwarunkowania, specyfikę oraz kierunki i przedsięwzięcia rozwojowe.***
- **Pozwolą one na sformułowanie logiki funkcjonowania oraz wskazanie celów, zadań i środków realizacji.**

Planowanie Strategiczne (planowanie rozwoju)

Strategia Rozwoju Województwa 2014-2020

PRACE NAD STRATEGIAMI DLA ORSG

W związku z zapisami RPO WK-P 2014-2020 jakie zostały zatwierdzone przez Komisję Europejską dalsze prace będą obejmowały:

1. Przygotowanie Strategii ORSG wraz z listą projektów;
2. Ocenę Strategii przez IZ RPO – rekomendowanym terminem przekazania Strategii ORSG jest **czerwiec 2015 r.**;
3. Wydanie opinii przez IZ RPO dla Strategii - opinia będzie dotyczyła m.in. akceptacji kierunków i celów, przyjętych wartości wskaźników, listy projektów i harmonogramu finansowego;
4. Podpisanie kontraktów terytorialnych – porozumień (bez zobowiązań finansowych);
5. Uruchomienie konkursów z tzw. „kodem dostępu” – projekt musi znajdować się w Strategii na liście projektów pozytywnie zaopiniowanych przez IZ RPO.

W celu wsparcia jest w ramach ORSG w zakresie przygotowania Strategii uruchomiono procedurę wyboru sześciu ekspertów, których zadaniem jest wsparcie procesu opracowania i uspołecznienia.

CELE STRATEGII DLA ORSG

Strategia będzie umożliwiała:

- **identyfikację i formułowanie problemów ważnych dla danego obszaru wraz ze wskazaniem sposobów ich rozwiązywania lub łagodzenia,**
- **formułowanie celów rozwoju,**
- **kreowanie nowych sposobów działania,**
- **wskazywanie zagadnień gospodarczych, w tym problemów istotnych dla tego obszaru,**
- **wskazanie rodzajów działań ukierunkowanych na poprawę jakości życia,**
- **zidentyfikowanie i podjęcie działań na rzecz wzmocnienia i utrzymania stałej przewagi konkurencyjnej,**
- **wykreowanie instrumentów na rzecz sprawnego zarządzania.**

ELEMENTY SKŁADOWE STRATEGII

W szczególności strategia powinna zawierać:

- 1. Syntetyczną diagnozę.**
- 2. Terytorialny wymiar wsparcia.**
- 3. Cele rozwojowe.**
- 4. Priorytety inwestycyjne.**
- 5. Tryb i zasady naboru projektów.**
- 6. Listę przedsięwzięć oraz instrumenty realizacji.**
- 7. Wskaźniki do osiągnięcia w obszarze.**
- 8. System wdrażania i monitorowania.**

OPRACOWANIE LISTY PRZEDSIĘWZIĘĆ

- Szczególnie uwzględnić należy inwestycje, których realizacja zakończy się w 2018 roku.
- Lista przedsięwzięć powinna w szczególności zawierać nazwę projektu, beneficjenta, okres realizacji, koszt przedsięwzięcia, źródło finansowania (z podziałem na środki zewnętrzne EFRR, EFS i inne oraz wkład własny) ze wskazaniem rodzaju instrumentu (zwrotny/bezzwrotny).
- Powinna być ona podzielona na projekty podstawowe planowane do realizacji w ramach Priorytetów Inwestycyjnych (PI) dedykowanych polityce terytorialnej w RPO WK-P na lata 2014-2020 (wraz z listą rezerwową) oraz komplementarne, tj. realizowane z pozostałych PI w ramach RPO oraz w ramach innych źródeł finansowania.
- Przedsięwzięcia wskazane do realizacji w ramach polityki terytorialnej będą przedmiotem negocjacji w ramach Kontraktu Regionalnego.

OPRACOWANIE LISTY PRZEDSIĘWZIĘĆ

- Zalecane jest aby w strategii przedstawić również inwestycje planowane do realizacji przez środowiska społeczne i gospodarcze – zwłaszcza te niwelujące bezrobocie i zwiększające zatrudnienie, czy też przyczyniające się do zmniejszania wykluczenia społecznego, w tym jako projekty komplementarne.
- Dodatkowo w Strategii powinny znaleźć się projekty z zakresu rewitalizacji społeczno-gospodarczej, wynikające z Lokalnych/Gminnych Programów Rewitalizacji.
- Strategia powinna zawierać plan finansowy wydatkowania środków w poszczególnych latach oraz tzw. fiszki projektowe opisujące dane przedsięwzięcie wraz z uzasadnieniem wyboru danego projektu do realizacji.
- Strategia po uzyskaniu pozytywnej opinii IZ RPO, będzie podstawą do uruchomienia konkursów z „kodem dostępu”.

PREZENTACJA DEPARTAMENTU ROZWOJU REGIONALNEGO DOT. PRIORYTETÓW INWESTYCYJNYCH DLA POLITYKI TERYTORIALNEJ

[http://www.kujawsko-pomorskie.pl/pliki/planowanie/20150128_polityka/prezentacja__rpo_v_7_0_270115_\[tryb_zg_odnosci\].pdf](http://www.kujawsko-pomorskie.pl/pliki/planowanie/20150128_polityka/prezentacja__rpo_v_7_0_270115_[tryb_zg_odnosci].pdf)

PROGRAM REGIONALNY
MAJĄCZYNIA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE**

UMIŁA EUROPEJSKIE
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Mój region w Europie

Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020

Decyzja wykonawcza Komisji z dnia 16.12.2014 r. przyjmująca niektóre elementy programu operacyjnego „Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020” do wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” dla regionu kujawsko-pomorskiego w Polsce

CCI 2014PL16M2OP002

Toruń, 27 stycznia 2015 r.

PLANY GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ

- Na chwilę obecną nie są dostępne akty prawne określające zawartość oraz sposób przygotowania planów gospodarki niskoemisyjnej, jednakże istnieje materiał umożliwiający właściwe przygotowanie takiego planu, tj. przygotowany z inicjatywy Porozumienia Burmistrzów: *Poradnik. Jak opracować plan działań na rzecz zrównoważonej energii (SEAP)* oraz Szczegółowe zalecenia dotyczące struktury planu gospodarki niskoemisyjnej będące załącznikiem nr 9 do Regulaminu Konkursu nr 2/PO IiŚ/ 9.3/2013 skierowanego na sfinansowanie przygotowania takich właśnie planów.
- Dokumenty powyższe jasno określają, jaki jest cel przygotowania tychże planów oraz proponują układ i zakres planów. Dokumenty te wprost określają, że pierwszorzędne jest właściwe zdiagnozowanie sytuacji z zakresu mogącego zostać objętym planem, a następnie od inwencji danej gminy zależy realizacja planów i osiągnięcie możliwych do osiągnięcia efektów.

PLANY GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ

- Cele planu gospodarki niskoemisyjnej określone w ww. załączniku 9: „Plany gospodarki niskoemisyjnej mają m.in. przyczynić się do osiągnięcia celów określonych w pakiecie klimatyczno-energetycznym do roku 2020, tj.: redukcji emisji gazów cieplarnianych; zwiększenia udziału energii pochodzącej z źródeł odnawialnych; redukcji zużycia energii finalnej, co ma zostać zrealizowane poprzez podniesienie efektywności energetycznej, a także do poprawy jakości powietrza na obszarach, na których odnotowano przekroczenia jakości poziomów dopuszczalnych stężeń w powietrzu i realizowane są programy (naprawcze) ochrony powietrza (POP) oraz plany działań krótkoterminowych (PDK)...”
- Co do planów mobilności miejskiej istnieją wytyczne KE dotyczące przygotowania takich planów.

http://www.eltis.org/pl/mobility_plans/koncepcja-sump

http://www.eltis.org/sites/eltis/files/BUMP_Guidelines_PL.pdf

LOKALNE PLANY REWITALIZACJI

- W związku z brakiem wytycznych w zakresie projektów dotyczących rewitalizacji społeczno-gospodarczej nie będzie wymagane by Strategia ORSG zawierała projekty wynikające z Lokalnych/Gminnych Programów Rewitalizacji.
- W przypadku gdy nie będzie możliwe opracowanie tych programów w terminie umożliwiającym wpisanie projektów z zakresu rewitalizacji, opinia w przedmiotowym obszarze tematycznym będzie wydana warunkowo.
- W przypadku wpisania planów projektowych z zakresu rewitalizacji, gdy nie będzie jeszcze LPR należy zaznaczyć, iż zostaną one zaktualizowane w momencie opracowania LPR na podstawie obowiązujących wytycznych.

ŹRÓDŁA

1. Założenia polityki terytorialnej województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2014-2020 [Załącznik do Uchwały nr 43/1605/13 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 30 października 2013 r.];
2. Kujawsko-Pomorskie Biuro Planowania Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku, dokument pt. Polityka terytorialna [maszynopis, wersja z 27.06.2014 r.].
3. Materiały ze spotkania w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Kujawsko-Pomorskiego w dniu 27.01.2015 r. [http://www.kujawsko-pomorskie.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=28547&Itemid=695].
4. Informacje Departamentu Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE**

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Mój region w Europie

Dziękuję za uwagę

dr Aranka Ignasiak-Szulc

Ekspert ORSG

**Kontakt: Katedra Integracji Europejskiej
i Studiów Regionalnych**

Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania UMK w Toruniu

aranka@umk.pl